

ŽIVOT ZAJIŠTĚNÝ LÁSKOU

FS ČCE Plzeň – západ, 7. srpna 2022, 8. neděle po Trojici (18. v mezidobí)

Pozdrav: Milost Pána Ježíše Krista, láska Otcova, dar a přítomnost Ducha svatého se všemi námi. Amen.

Uvítání a předzpěv:

Bratři a sestry, milí přátelé,

uprostřed léta se scházíme ke společné bohoslužbě a také ke společenství kolem Kristova stolu. Pozvala nás Boží láska – tajemná moc překonávající lidské pomýšlení, vymykající se všemu, co si jako lidé dokážeme představit. Jen díky ní žijeme, jen díky ní jsme dnes tady, jen v Boží lásce je skryt i náš zítřek. Proto chvalme Hospodina, a chvalme jej i naším společným úvodním zpěvem: Ve jménu Boha...

Vstupní text – Ž 90,3-6.12:

Ty (Bože) člověka v prach obracíš, pravíš: „Zpět, synové Adamovi!“ Tisíc let je ve tvých očích jako včerejšek, jenž minul, jako jedna noční hlídka. Jako povodeň je smeteš, prchnou jako spánek, jsou jak tráva, která odkvétá hned ráno: zrána rozkvetne a už odkvétá, večer uvadne a uschne... Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce.

Píseň: NEZ 283 – Hospodin sám národů Bůh

Modlitba:

Dobrý Bože,

tak jako voda letního deště je občerstvením pro suchem vyprahlou zem, tak i my přicházíme dnes k tobě s očekáváním. Čekáme na tvoje slovo, které občerstvuje. Tne do živého, ale také dává naději a nový směr. Toužíme také přijít ke stolu, který sytí a povzbuzuje. I když je to stůl oběti a bolesti, víme, že v tobě se mění v radostnou hostinu. To ty jsi nás k tomu všemu pozval. Ne proto, že jsme na to dost dobří, ale právě proto že víš, jak moc nám schází. Vyznáváme ti naši vlastní vyprahlost, nedostatek lásky, klopýtající víru, pochybující naději. Děkujeme za odpuštění. A také se chceme otevřít tvému požehnání. Tvé přízni, kterou nabízíš nám, ale kterou nám nedáváš jen pro nás samotné, ale i skrze nás ji chceš šířit v tomto našem světě. Buď tedy, dobrý Bože, mezi námi přítomný i dnes. O to prosíme ve jménu tvého Syna Ježíše Krista. Amen

1. čtení – Kaz 1,2;2,21-23:

Pomíjivost, samá pomíjivost, řekl Kazatel, pomíjivost, samá pomíjivost, všechno pomíjí... Některý člověk se pachtí moudře, dovedně a prospěšně, ale musí svůj podíl předat člověku, který se s tím nepachtí. Také to je pomíjivost a prašpatná věc. Vždyť co má člověk z veškerého svého pachtění, z honičky za žádostmi svého srdce, z toho, jak se pod sluncem pachtí? Všechny jeho dny jsou samá bolest a jeho lopota je plná hoře; jeho srdce mu nedá spát ani v noci. I to je pomíjivost.

Píseň: NEZ 246 – Pane, dnešek je den chvály

2. čtení – text kázání: Lk 12,13-21

Někdo ze zástupu ho požádal: „Mistře, domluv mému bratru, ať se rozdělí se mnou o dědictví.“ Ježíš mu odpověděl: „Člověče, kdo mne ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?“ A řekl jim: „Mějte se na pozoru před každou chamtivostí, neboť i když člověk má nadbytek, není jeho život zajištěn tím, co má.“ Pak jim pověděl toto podobenství: „Jednomu bohatému člověku se na polích hojně urodilo. Uvažoval o tom a říkal si: ‚Co budu dělat, když nemám kam složit svou úrodu?‘ Pak si řekl: ‚Tohle udělám: Zbořím stodoly, postavím větší a tam shromáždím všechno své obilí i ostatní zásoby a řeknu si: Teď máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselé mysli.‘ Ale Bůh mu řekl: ‚Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvou duši, a čím bude to, co jsi nashromáždil?‘ Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady a není bohatý před Bohem.“

Civilnost křesťanovy víry

Mnoho lidí se domnívá, že křesťanská víra se týká především nějakých transcendentních úvah, kosmologických spekulací, zvláštních náboženských úkonů a zkušeností. Bible ale překvapivě často mluví o víře v kontextu běžných lidských vztahů a postojů. Starozákonní proroci silně zdůrazňují jakousi civilnost víry. Například učí, že půst není jen náboženský úkon ve vztahu k Hospodinu, ale že má co dělat se vztahem k bližnímu, zastáním se utlačovaného, pomocí potřebnému. Víra podle proroků také znamená zastat se spravedlnosti a stavět se na stranu práva, jinými slovy vstoupit do proudu Boží spravedlnosti, milosrdenství a lásky. Proroci proto silně kritizují tehdejší častou praxi, kdy se víra vyčerpávala v praktikování náboženských úkonů, ale už nijak nemusela zasahovat každodenní život člověka. To jsou ta tvrdá Hospodinova slova, např. z proroka Izajáše: „Kdo po vás chce, abyste šlapali má nádvoří? Nepřinášejte už šalebné obětní dary, kouř kadidla je mi ohavností... Z duše nenávidím vaše novoluní a slavnosti, jsou mi jen na obtíž, jsem vyčerpán, když je musím snášet. Když rozprostíráte své dlaně, zakrývám si před vámi oči. Ať se modlíte sebevíc, neslyším. Vaše ruce jsou celé od krve... (Iz 1,12nn)

Také Ježíš mluví o víře, která se uskutečňuje především ve vztazích, ve zdánlivě nenáboženských postojích a činech: v návštěvě vězňů, nemocných, v zastávání se slabých, opovrhovaných, přehlížených... Co jiného chtějí říct všechna ta podobenství – o milosrdném Samařanu, o ovcích a kozlech, o posledním soudu a další – než právě to, že víra se ze své nejvnitřnější podstaty projevuje konkrétní praktickou láskou, změněným postojem k druhému, k věcem našeho viditelného civilního světa, a také hledáním hloubky věcí a neulpíváním na povrchu?

Náš dnešní text se drží přesně v této biblické linii. Ukazuje, že nejvlastnějším prostředím naší víry není kostel, ale zdánlivě sekulární prostředí našich běžných životů. Že právě ty zdánlivě všední životní situace a okolnosti, které na první pohled nemají s náboženstvím a vírou vůbec nic společného, jsou ve skutečnosti průběžným kamenem víry a vyjevují, jak na tom s naší vírou vlastně jsme.

Kdosi řekl: „Dvojice se pozná při rozvodu, bratři při dědictví, děti ve stáří a přátelé v těžkostech“. Myslím, že by šlo říci i to, že křesťan a jeho víra se pozná při rozvodu, dědictví, ve stáří a v těžkostech...

Čím člověk zajistí svůj život?

Ježíš se nachomýtně k situaci, kdy se dva bratři hádají o dědictví a jeden z nich (ten, který si připadá v dědickém řízení opomenutý) se na něj obrátí s prosbou, aby se jej zastal: „Mistře, domluv mému bratru, ať se rozdělí se mnou o dědictví.“ Ježíš ale odmítne být soudcem, odmítne být vtahován do povrchních sporů. Místo toho okamžitě situaci využije, aby sdělil něco důležitějšího: Skrze podobenství o hospodáři, kterému se hodně urodilo, položí tomu člověku, svým posluchačům i nám otázku, čím a zda-li vůbec člověk může svůj život nějak zajistit a zabezpečit.

Vzal jsem si dnes sebou na kazatelnu poměrně neobvyklou katechetickou pomůcku. Něco, co máte pravděpodobně i vy dnes po ruce, co máte u sebe, ve svých taškách nebo kapsách... Ano, vzal jsem si sebou peněženku (svoji). Ne, nebojte se, nebudu vás dnes vyzývat k řádnému placení saláru, ani k tzv. tiché sbírce (víte, co je to tichá sbírka – ta, která necinká, ale jen šustí). Chci mluvit o té Ježíšově otázce: Jak může člověk zajistit svůj život?

Co si budeme povídat, s našimi peněženkami to souvisí:

- Pravděpodobně byste v té své stejně jako já našli více nebo méně peněz – nějakou hotovost, pohotovost. To je užitečné – kdyby něco, k zajištění.
- Možná ve své peněženke také najdete platební kartu, a třeba i dvě. Kdyby náhodou. Od bankovního účtu, kde je zpravidla o něco víc než v té peněženke. Ekonomové praktici říkají, že bychom měli mít na účtu dva až tři měsíční platy. Kdyby náhodou, pro jistotu.
- Možná má někdo uloženo ještě něco dalšího – spoření, investice... Na stáří, nové zuby, auto, opravu střechy. Prostředky, které teď zrovna nepotřebujete, ale víte, že je později potřebovat budete. Něco našetřeno, aby nás pak okolnosti nepřekvapily, nějaké zajištění...

Nic z toho není špatné, ale nedá se na to spoléhat. Ježíš říká, že i kdyby měl člověk nadbytek, jeho život přesto není zajištěn tím, co má. Myslet si to, je bláznovství a pošetilost. Moje babička mi vyprávěla o roce 1953 – pár let po válce, životní úroveň se začala pomaličku zvedat a mnoho lidí si začalo vytvářet rezervy, snažili se něco našetřit – jenže přišla tzv. měnová reforma: 1. června najednou lidé zjistili, že toho, co ušetřili a odložili stranou, mají najednou 5x méně. Navzdory ujišťování komunistů, že k měnové reformě nedojde a není třeba se bát, a hlavně není vůbec nutné své peníze utrácet, lidé doslova přes noc zchudli. Možná si to ještě někteří z vás pamatují... Na peníze se nedá spoléhat. Někdo vám je zabaví, ukradne, podvede, přijde inflace, vypukne válka... a s trhem, cenami a třeba cennými papíry to naprosto zamává. Známe to přece docela dobře i dnes.

V peněženkách pravděpodobně máme i nějakou kartu od pojištění. Zdravotní pojištění – to je dobrý výdobytek moderní společnosti. Pojistit si, když už ne zdraví, tak aspoň zdravotní péči. Nebo nemovitost, auto, dokonce si můžeme pojistit tzv. svoji vlastní blbost, kdybychom náhodou někde někomu způsobili škodu. Pro jistotu... Dříve se lidé zajišťovali také svými dětmi – velkou rodinou. Aby bylo dost lidí na pole a aby se o ně měl kdo postarat, až nebudou moct. Někdo se dnes snaží zajistit péčí o své zdraví,

pěstuje tzv. zdraví životní styl, aby zůstal zdrav co nejdéle. Ale je to opravdu zajištění života?

Jakkoliv jsou to všechno užitečné věci, které opravdu mohou trochu pomoci, když přijdou neočekávané okolnosti, přece jen v posledku to žádné 100% zabezpečení není. Nám všem, kdo se podobně pokoušíme „zajistit“ a kdo na podobné věci spoléháme, Ježíš říká: Blázne! Vždyť zítra ráno nemusíš být na světě a k čemu ti budou tvé stodoly plné obilí, tvé bankovní účty a pojištění? A Kazatel si k tomu ještě přisadí – a nakonec to, o co ses celý život snažil, nad čím ses pachtil, dostane někdo, kdo si toho třeba vůbec nevážil... Možná bychom i dnešní velmi nejistou dobu měli začít vnímat jako příležitost – k tomu hledat to, co obstojí, přetrvá a nepomíjí. Opravdové zajištění!

Jak být bohatý před Bohem?

Ale řekněte: Co je špatného na tom, že ten muž, kterému se hodně urodilo, postavil nové stodoly a sýpky? Copak to podobně neudělal i Josef, když byl správcem Egypta a přišlo 7 let úrody? A když pak přišlo dalších 7 let neúrody, nezachránil snad svojí prozíravostí celý Egypt i svojí vlastní rodinu? Problém není ve stavění stodol, ale v té úvaze, která tomu předcházela: „Zbořím stodoly, postavím větší a tam shromáždím všechno své obilí i ostatní zásoby a řeknu si: Teď máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselý myslí.“ Problém je, když si ten dostatek nechávám jen pro sebe a ještě si myslím, že díky tomu mám nějakou jistotu pro zítřek...

Dnes se považuje za bohatého člověka ten, kdo má hodně peněz nebo majetku. V biblických dobách ale takový člověk za bohatého považován nebyl. Pokud měl své jmění jen pro sebe nebyl to boháč, ale lakomec. Slovo bohatý bylo totiž zároveň synonymem slova štědrý. Bohatý byl ten, kdo měl majetek a uměl z něj rozdávat, pamatoval i na druhé.

Možná vás už také napadlo, jestli spolu v našem jazyce ta dvě slova nějak nesouvisí: bohatý – Bůh. A skutečně ano. Obě mají původ v sanskrtském slovesu bhájati (nebo tak podobně) = rozdávat, udělovat. V perštině se z tohoto základu odvodilo podstatné jméno bhága, na které pak navázalo slovanské bog – bůh. Naši slovanští předkové tedy chtěli vyjádřit, že bůh je bohatý, je ten, kdo rozdává, kdo dává. V dobách, kdy se většina lidí živila zemědělstvím, tomu lidé byli blíží. Věděli, že voda a slunce je dar, že to dává Bůh. To až my dnes hovoříme o zemědělské výrobě a máme představu, že si to všechno vyrábíme sami. Tedy Bůh je ten, kdo je bohatý, je štědrý, dává.

Zajištění života

A jak tedy může člověk zajistit svůj život? Pouze ve spojení s tím, kdo je zdrojem života, kdo je skutečně bohatý a štědrý, kdo dává. Je to Bůh sám, kdo nejen dává, ale vydává se člověku. V Ježíši Kristu se jeho láska dává až do krajnosti, až do smrti, vydává se pro druhé, pro nás. Nic jiného, pouze dávající se láska drží svět pohromadě. To je tajemství, které stojí za to v životě objevit, kterému je dobré uvěřit.

Ne, nemusíme zajišťovat svůj život, není to na nás, nestojí to na našich schopnostech ani na naší moudrosti. Zítřek nás nemusí trápit. Náš život může být zajištěn láskou,

kteřá nám přichází naproti, kteřá se dala pro nás a stále se pro nás dává. Stačí jí uvěřit a vstoupit do jejího silového pole, do jejího proudu. Nechat se jí naplnit a ovládnout. Náš život je zajištěn láskou, kteřá nám jde naproti, láskou, kteřá je přijatá, sdílená, žitá. Když ji přijmeme a necháme ve svých životech působit a rozmnožovat, pak budeme opravdu bohatí a zároveň štedří. Budeme citliví na to, co je potřebné, budeme skutečnými syny a dcerami nebeského Otce. Když přijmeme tuhle k nám přicházející lásku, pak se bude naplňovat i to, za co se každou neděli společně modlíme, když říkáme slova: Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.
Amen.

Píseň: S 136 Kam v soudu den

Vyznání vin a slovo milosti

Píseň: S 108 – Úžasná láska

VEČEŘE PÁNĚ

Píseň: NEZ 755 – Není lepší na tom světě

Sborová ohlášení

Přímluvná modlitba

Poslání – Ef 2,1.4-7:

I vy jste byli mrtvi pro své viny a hříchy ... Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, jíž si nás zamiloval, probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. Milostí jste spaseni! Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši, aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši.

Požehnání:

„Hospodin tě požehná a ochrání tě,
Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv,
Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.“
Amen

Píseň: NEZ 717 – Tvá, Pane, láska